

Opłata prenumeracyjna na Kronicę Wiadomości Krajowych i Zagranicznych wynosi: a) w Warszawie rocznie: rs. 7 kop. 20 (złp. 48); b) kwartalnie rub. sr. 1 kop. 80 (złp. 12); miesięcznie kop. 6 (złp. 4).

KRONIKA

Na prowincji w Królestwie z pocztą rocznie: rs. 80; kwartalnie: rs. 20. W Warszawie opłata dodatkowa do pocztowego za przesyłkę rocznie: rs. 10; kwartalnie: rs. 3; miesięcznie: rs. 1.

WIADOMOŚCI KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH.

Jutro Ś. Eliasza Pr. i Czesława W.

Wschód słońca o g. 4 m. 4. — Zach. o g. 8 m. 8.

Biuro Redakcji przy ulicy Krakowskie-Przedmieście w domu Nro 391. naprzeciw Saskiego placu.

Dziś rano stopni ciepła 10. wczoraj w poł. cie. 15 Wysokość wody na Wiśle stóp 3 cali 6.

Z Petersburga, d. 27 Czerwca (9 Lipca).

Na przedstawienie Ministra Narodowego Oświecenia i Zdanie Komitetu do urzędzenia żydów, NAJJAŚNIEJSZY CESARZ w dniu 13 maja b. r. raczył rozkazać: Żydom inspektorom i dozorcóm szkół rabinów, również nauczycielom wszystkich rządowych zakładów uczebnych dla żydów, oraz zostającym przy Ministerstwie Oświecenia i przy kuratorach okręgowych naukowych uczonym żydom, pozwolić nosić przez ciąg zostawania w służbie mundurowe fraki i surduty tegoż Ministerstwa.

— Na przedstawienie Ministra Spraw Wewnętrznych o dozwoleniu żydom Królestwa Polskiego przesiedlać się do Cesarstwa i na zdanie komitetu do urzędzenia żydów, NAJJAŚNIEJSZY CESARZ w dniu 13 Maja r. b. raczył rozkazać: 1) Tym z izraelitów Królestwa Polskiego, którzy mieszkają w Cesarstwie dla interesów handlowych lub rodzinnych od dawnego już czasu (nie mniej lat 10), pozwolić zapisywać się do gmin, w obrębie osiedłości żydów istniejących, jeżeli takowe gminy oświadczą swoje zgodzenie się na ich przyjęcie. — 2) Dozwolnić przenoszenia się z Królestwa do tych miejscowości Cesarstwa, gdzie niewzbronione jest stałe usadowienie się żydów: a) sprowadzanym z uwagi Rządu z Królestwa, rabinom, nauczycielom, mającym na stan takowy świadectwa zwierzchności Naukowej i medyków; b) kupcom gildyjnym, trudniącym się obrotami handlowymi w Cesarstwie; c) tym żydom, którzy urządzają rękodzielnią, fabrykę (prócz gorzelni), lub znaczny rzemieślniczy zakład; d) sprowadzanym przez fabrykantów majstrom wyznania mojżeszowego do robót rękodzielniczych, jeżeli po pięcio-letnim na fabrykach pobycie, złożą od gospodarzy i władz miejscowych zaświadczenia o swojej biegłości i nienagannem sprawowaniu się. — 3) Powyższe dozwolenia dawać porządkiem ustanowionym w artykule 191 tomu IX układu Praw o stanach dla przesiedlaniu się obywateli Królestwa do Cesarstwa z zastrzeżeniem, iżby świadectwa na ten cel nie inaczej były wydawane przez Kommissję Rządową Spraw Wewnętrznych Królestwa, jak za-

przedniem porozumieniem się z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych Cesarstwa.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— NAJJAŚNIEJSZY PAN, w skutku przedstawienia JO. Xięcia Namiestnika Królestwa, NAJMIŁOŚCIWIEJ dozwolić raczył wychodcom Polskim: Lucjanowi Chorzewiczowi, Tomaszowi Puchulskiemu, Ignacemu Żymańskiemu, Franciszkowi-Józefowi dwóch imion Ogulewiczowi, Karolowi Kozarskiemu, Praxedowi Goluchowskiemu, Ludwikowi Wędrychowskiemu, Stanisławowi Magnuskiemu, Stanisławowi Malinowskiemu i Tadeuszowi Jeska, z których pierwszy przebywał w Anglii, drugi w Belgii, wszyscy zaś inni we Francji, powrócić do Królestwa Polskiego, na zasadach NAJWYŻSZEGO Ukazu z dnia 15 (27) Maja 1856 roku.

— JEGO CESARSKA WYSOKOŚĆ WIELKI XIĄŻE MIKOŁAJ MIKOŁAJEWICZ Starszy w dowód zadowolenia z usługi, okazanej w czasie podróży JEGO WYSOKOŚCI w Królestwie Polskiem w miesiącu Maja r. b. przez radcę honorowego Matejsa inspektora poczt, raczył udarować go pierścieniem.

Rozkaz do zarządu cywilnego Królestwa Polskiego.

I. Przez NAJWYŻSZE rozkazy JEGO CESARSKO KRÓLEWSKIEJ MOŚCI, wydane do zarządu cywilnego w Carskim-Siele, d. 9 Maja 1857 r. — Posunięty za usługę lat, z radcy kolleg. na radcę stanu: prezes sądu kryminalnego gub. Płockiej i Augustowskiej Noiński. D. 11 Maja 1857 r. przemianowany: z kapitana na radcę honor.: uwolniony z b. Wojsk Polskich p. o. nadzorcy przykomórka celnego Siesławie Przybylski; z podporucznika na sekretarza prowinc. uwolniony z byłych Wojsk Polskich, p. o. nadzorcy przykomórka celnego Szyce Zamojski; uwolniony od służby na własne żądanie: członek i kassjer komory celnej Granica, radca dworu Siagow. — II. Przez postanowienia rady administracyjnej, w kancelarii rady administr. uwolniony od obowiązków, na własne żądanie: p. o. sekr. redaktora protokółów rady administracyjnej w języku rosyjskim, radca stanu Alexander Rzymiski-Korsak. W wydziale K. R. S. mianowani: właściciel dóbr Franciszek Lempiński, sędzią pok. okr. Biebrzańskieg i assessor sądu

policii poprawczej wydziału Płockiego Winc. Golan, p. o. podsędka sądu pok. okr. Konińskiego. Uwolniony od obowiązków, sędzia pok. okr. Biebrzańskiego Marcelli Boski. — III. Przez rozporządzenia kommissji rządowych i władz oddzielnych, w wydziale K. R. S. W. i D. mianowani: właściciel dóbr Kacper Suffczyński, radca dyrekcyi ubezp. w pow. Hrubieszowskim. W wydziale K. R. P. i S. mianowani: referent wydz. dochodów niestających kommissji skarbu, radca honor. Józef Parzelski, p. o. pisarza magazynu solnego w Mniszewie; adjunkt sekcji buchalterji w wydziale kontroli kommissji skarbu Adam Grabowski, p. o. młodszego pomoc. kassjera kassy głównej Królestwa; adjunkt kassy gubern. Lubelskiej do kontrolowania funduszów emerytalnych Paweł Semerzyński, p. o. kontrolera kassy pow. Lubelskiego; dziennikarz 2gi wydziału skarbowego w rządzie gub. Lubelskim Karol Wojciechowski, p. o. adjunkta kassy gubern. Lubelskiej do kontrolowania funduszów emerytalnych i adjunkt kontroli skarbowej w Radomiu Tomasz Ładowski, p. o. pisarza kontrolującego skład główny tabak w Radomiu; uwolniony od służby na własne żądanie: pisarz kontrolujący skład tabak w Płocku Kazimierz Wieckowski; uwoln. od obowiązków na własne żądanie: pisarz magazynu solnego w Mniszewie, assessor kolleg. Walenty Czekierski. W dyrekcyi drogi żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej, uwolniony od służby: dozorca drogowy Ignacy Wyszewski. (Podp.) Namiestnik, Jenerał-Adjutant, Xiążę Gorczakow.

W IMIENIU NAJJAŚNIEJSZEGO

ALEXANDRA II,

CESARZA WSZECH RÓŻ, KRÓLA POLSKIEGO, & & &

Rada administracyjna Królestwa.

(Ciąg dalszy.)

Art. 24. Jeżeli pan przyjmuje do obowiązków służącego lub sługę pierwszy raz w służbę wchodzącą, a w książkę służbową niezaopatrzoną, obowiązany jest niezwłocznie, a najdalej w dniach trzech dostawić ją do wydziału kontroli służących, w celu, aby po dopełnieniu form przepisanych, książka ta była jęj wydana; przyczem uiści zaraz opłatę artykułem poprzedzającym i art. 5 niniejszego postanowienia oznaczoną.

Art. 25. Pan przetrzymujący sługę bez książki służbowej ulega karze pieniężnej od rs. 2 kop. 25 do rs. 4

Annuncjata.

POWIEŚĆ HISTORYCZNA

przez

Zygmunta Kaczkowskiego.

TOM I.

(Ciąg dalszy.)

— Otóż o to obawiano się zrazu, — odpowiedział pan wojski, — dlatego też kasztelanstwo radzili się w tem jako najrozumniejszych ludzi a ante omnia xięcia biskupa, który też sam chrzczył z ceremonji to dziecko. Xiążę biskup jakoś to temu nie chciał dać wiary, ile że, jako mówił, w żadne spectra ani apparitiones animarum nie wierzy; jakkolwiekbyż tandem rekomendował Kasztelanowi ofiarowanie téj dziewczki osobliwej opiece Boskiej i żeby też po staremu przynajmniej ad septimum annum vitae chodziło w jakiej zakonnej sukience. Panna xieni radziła zaś jeszcze lepiej, bo taki po prostu, żeby dziecko ubrać w sukienkę zakonną na zawsze, poświęcając je

służbie Bożej, a jęj fortunę, albo też jaką porcję przynajmniej, na klasztor. Debatowano też także i nad tem, boć i to racja, zwłaszcza jeżeli już tak jest zapisano, że tylko tym sposobem mogłoby się utrzymać przy życiu. Jakoż było to jeszcze in dubio aż do dziewiątego roku jęj życia. Anateńczas coś się tu stało. Co, nie wiem, bom nie dotarł do treści, ano tak to rozumiem, że panna xieni zaczęła nacierać, a by Kasztelan uczynił professję, czemu też Kasztelan się oparł, a jako to jest zawsze prędki w swoich determinacjach, choć stary, kazał dziecku zrzucić habit eo instante. Nie obawiał się też już wtedy niczego Kasztelan, bo i dziecko było zdrowe jak orzech, i do owego czasu, powiadam waści, co nie naodprawiano nabożeństw, co się nie nawożono po miejscach świętych, a co też nie naczyniono rozmaitych ofiar pobożnych, to temu do dnia dzisiejszego jeszcze nie doszedł rachuby pan rotmistrz. Oprócz tego nie mało też świadczył Kasztelan i świeckim ubogim, czego najlepszym dowodem sam Jmćpan Bierzyński, którego zaraz jakoś po urodzeniu się Annuncjaty wziął był do siebie i chował na zamku jak syna własnego, potem na dwór podczaszego, aż nareszcie i na dwór królewski go wkręcił, a

wszystko to sumptem takim, że trudno opisać. Nie można też powiedzieć inaczej, jak tylko że się to wypłaciło sownicie, bo pan Bierzyński wykierował się na człowieka, już dziś zna czy coś w swoim powiecie i kto wie jeszcze, gdzie się oprze za czasem?

— Powiedźże mi waści, — rzecze na to Oskierko ciekawie, — jakież Bierzyński miał tytuły do takiej łaski Kasztelana?

— Niby to właściwie nie było tytułów żadnych.... ale przecie coś było. Była to bowiem dawna znajomość z jego ś. p. ojcem, było też koleżeństwo, a potem i służby po trosze; ale już to głównie dlatego wziął Kasztelan tego sierotkę do siebie, że to dom dawniej zamożny a teraz podupadł....

— Widzi mi się panie bracie, że wtem coś więcej być musi.... chyba też i w tem nie było ani krzty prawdy, co tu mówią na zamku?

— Albo co mówią takiego?

— Ot mówią po prostu, że ten pan Bierzyński idzie w konkur o pannę.

Nad tem zastanowił się trochę wojski, a po chwili powiedział:

— Zacny to jest młodzieniec, nie ma co mówić, ale przecie to nie dla niego.... Żalby mi go nawet było, gdyby sobie tem głowę na-

kop. 50. Podobnej karze ulega pan przetrzymujący służącego lub sługę, w książkę służbową zaopatrzonych, bez uiszczenia opłaty w wydziale kontroli służących w poprzednim artykule wymienionej.

Art. 26. Właściciele i rządcy domów odpowiedzialni są za służących w tychże domach bez książek służbowych i uiszczenia opłaty wydziałowi kontroli służących. Służący będą przetrzymywane. O służących tak powinni niezwłocznie meldować kommissarzom policji wykonawczej w cyrkulach właściwych, a ci następnie donosić o nich wydziałowi kontroli służących. Uchybiający pod tym względem ulegają karom takim, jakie oznaczone są dla panów przetrzymujących sługi bez książek służbowych lub bez uiszczenia opłaty wydziałowi kontroli służących przypadającej.

Art. 27. Dla ściślejszej kontroli służących, oraz opłat za zmianę służb przynależnych, kommissarze policji wykonawczej po cyrkulach, przy zapisywaniu zmiany mieszkań służących w księgach ludności, obowiązani są o zmianie tych mieszkań z urzędu donosić wydziałowi kontroli służących. Zaniedbujący tego obowiązku, za każdym razem ulegają karom administracyjnym podług postanowienia Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 21 Czerwca 1820 roku, pozyskiwać się mającym, w sposób postanowieniem rady administracyjnej z daty 17 (29) Września 1843 r. wskazany.

Co do wyrobników.

Art. 28. Z każdego wyrobnika mężczyzny lub kobiety, stale w m. Warszawie zamieszkałych lub na czasowy pobyt za wyrobkami z prowincji lub z zagranicy przybyłych, jeżeli nie jest objęty spisem i kontrolami wyrobników, spisany będzie wywód słowny obejmujący:

- 1) Czy jest tutejszy lub z obcej gminy albo też z zagranicy, i czy w księgę ludności jest zapisany.
- 2) Czy posiada kartę wyrobniczą, — oraz
- 3) Jakiego rodzaju wyrobkiem zatrudnia się i czy ma robotę.

(d. n.)

Dyrekcja główna towarzystwa kredytowego ziemskiego, w myśl przepisu art. 188 prawa z r. 1825 o Towarzystwie kredytowym ziemskim, tudzież postanowienia rady administracyjnej z dnia 30go Czerwca 1827 r. podaje do wiadomości, że w dniu 3 (15) Września r. b. odbyć się ma ogólne zebranie posiadaczy listów zastawnych, w celu wyboru prezesa i dwóch radców do komitetu właścicieli listów zastawnych w miejsce wychodzących z urzędowania. Każdy z posiadaczy listów zastawnych, któremu wedle art. 189 prawa o towarzystwie kredytowym ziemskim, służy wolność głosowania na ogólnym zebraniu, zgłosić się winien w dniach 10, 11 lub 12 Września r. b. do dyrekcji głównej, dla uzyskania biletu wnijscia do sali, w której wybory odbywać się będą, a to w godzinach między 9 z rana a 1 z południa, i złożyć:

- 1) Świadcstwo władzy właściwej, iż praw obywatelskich używa lub że zostaje w służbie rządowej.
- 2) Okazać listy zastawne w ilości nadającej prawo do głosowania i podać wykaz własnoręcznie podpisany, obejmujący litery i numera tychże listów zastawnych, tudzież wymienienie imienia, nazwiska i zamieszkania swojego. Po przekonaniu się, że zgłaszającemu służy prawo głosowania, wydany zostanie bilet wnijscia przez delegowanego członka dyrekcji głównej z oznaczeniem liczby kre-

sek, do jakiej udowodni prawo. Bilet wnijscia wskaże miejsce zebrania, a służyć może tylko osobie na nim wyrażonej.

— Dziś ostatnie przedstawienie w Cyrku, jutro p. Renz z całym towarzystwem opuszcza nasze miasto, udając się koleją żelazną do Krakowa. O ile dotąd wiemy, budynek Cyrku ma być bezwzględnie rozebrany. Wielki żyrandol żelazny, boczne kandelabry i cały przyrząd oświetlenia gazowego, zakupione zostały przez teraźniejszych właścicieli Doliny Szwajcarskiej. Będzie to nową, prawdziwie świetną ozdobą tego pięknego zakładu.

Korrespondencja Kroniki.

Równe dnia 22 Czerwca 1857 r.

Zagrobowym głosem odzywam się do panów, pytając jak się miewacie? bo my dzięki Bogu żywi i zdrowi jesteśmy! Minał dzień feralny 13 Czerwca, i nie się nam zlego nie stało, świat naszego miasteczka stoi na swoim miejscu.

Z tēm wszystkiem, dobrze nam żartować teraz, kiedyś się pozbyli strachu — jednak uderzmy się w piersi, i przyznajmy, że choć udawaliśmy zuchów, przecież nie u jednego dusza była na ramieniu! — bo, prawdę powiedziawszy, trudno było zdać sobie sprawę z tak niebacznie puszczanego baka, który wyleciał niby z uczonęj strefy, a potem tak starannie zbijany był uczonymi faktami. Słowem, kto pierwszy tę bajeczkę wymyślił, niechaj mu Bóg nie pamięta!

Ileż to ucierpiało na tēm nerwowych i drażliwych osób!... Potrzeba było widzieć jakie mnóstwo pobożnych w wigilię dnia ostatecznego zaległo małą naszą świątynię! Gotujących się na śmierć penitentów była niezliczona liczba. Iluż to przed tym czasem odbyło pielgrzymkę do cudownego *Kazimirzeckiego* obrazu! (*) Nie daremnie mówi przysłowie: Kiedy trwoga to do Boga. Wydaleni z domów, z najodleglejszych miejsc spieszyli wrócić naznaczony termin, aby w gronie rodzinnem zakończyć razem oplakane życie. Pospólstwo upijało się z rozpacz! — a żydów ogarnął strach paniczny, tēm bardziej że koniec świata miał w dniu szabasowym przypaść. Spodziewając się całodziennego zaćmienia słońca w każdym domu przygotowali umyślnie na ten wypadek porobione ogromnej wielkości łojowe świece; pozabijali na głucho okna, wszystkie szpary pozalepiali gliną, bojąc się żeby duszący gaz komety nie przeniknął do wnętrza ich mieszkań — wszystkim dzieciom swoim na szyi i rękach powiazali czerwone bawelniane tasiemki; co podług nich, było talizmanem broniącym od przełknięcia. Tēm czasem stan atmosfery jeszcze więcej przerażał usposobione do bojaźni umysły. 12 Czerwca po nieznosnym dziennym upale przeszło 20 stopni, nagle o zachodzie słońca zaczął dąć wiatr zachodni przeraźliwie zimny, i do koła zaczęły się zgromadzać chmury. 13go Czerwca rano było tylko 10 stopni ciepła;

(*) Wiadomość o sławnym w naszym powiecie *Kazimirzeckim* kościele i cudownym obrazie Najświętszej Panny w następnym piśmie załączę.

cały horyzont zaległa gęsta, czarna chmurna powłoka; silny i zimny północno - zachodni wicher szumił nielitościwie; słońce jakby zaćmione, i jakby już nigdy nie miało do nas powrócić, skryło się gdzieś daleko, i na długo, bośmy go 3 dni z rzędu nie oglądali. 14 czerwca takąż posępność horyzontu; wieczorem zaczął padać deszcz, z początku nie wielki, później zaś w nocy nastąpiła gwałtowna ulewa, która trwała przez cały dzień następujący. Nareszcie czwartego dnia pod wieczór zwolna niebo zaczęło się wyjaśniać, i dobroczynne słońce z uśmiechem wejrzało na nas niosąc balsam pociechy do strwożonych serc śmiertelników! Odtąd na niebieskiem przestworzu wróciło wszystko do zwyczajnego porządku, znowu jasno, pogodnie, aż lubo!... I my też z radości zaniesliśmy najprzód dzięki Wszechmocnemu Stwórcy obchodząc uroczystie święto Bożego Ciała; a potem zaczęliśmy się cieszyć po swojemu, po ziemsku, bawić się, tańczyć i t. d.

Na pociechę po długim smutku przygotował nam miłą niespodziankę dziedzic tutejszej włości książę Kazimierz Lubomirski, który wyjeżdżając przed końcem świata do Warszawy, polecił sekretnie zastępcom swoim, w imieniu jego prosić wszystkich mieszkańców z miasta do swojej zwykłej rezydencji w miasteczku Alexandrii o dwie milki od Równego. Zebrało się też zaproszonych osób do 80ciu; 7go b. m. z rana w skromnym Alexandryjskim kościółku odbyły się najprzód solenne modły za zdrowie i powodzenie szanownego dziedzica. Muzyka Czechów wędrownych, wterzyła pobożnym głosom kapłanów; a połączone z nimi serdeczne modły wszystkich przytomnych nabożeństwu, doleciały pewnie do Tronu Przedwiecznego, i bęwatpienia będą tam wysłuchane! Później nastąpił suty obiad, muzyka grzmiała bez przerwy, samotna rezydencja księcia napelniła się nagle licznym zgromadzeniem obojg płeć osób. W środku uczy solennie odczytane było polecenie księcia dane na piśmie głównemu rządcy majątku; w którym serdecznie i szczerze wynurzył żal swój, że nie mógł osobiście znajdować się na tēm przyjęciu. Z wdzięcznością, za zrobioną siurpryzę pochwycono kielichy; wystrzelił szampań, i rozpoczęły się liczne toasty zaczawszy od zdrowia nieobecnego księcia do wielu innych, jakie przywiodły na myśl szczerą uprzejmość, i umiejętną w podobnego rodzaju wyszukaniach, sztuka zastępców gospodarza. Jednym słowem nie nie szczędzono dla kompletnego ugoszczenia. Wieczorem rozpoczęły się tańce, i trwały do dnia; śliczna pogoda jakby umyślnie dopisała na tę porę. O rannym już świecie zaczęła się wyludniać Alexandria, i długi łańcuch powozów pociągnął nazad do Równego. Tu, odpocząwszy dobie, nie tracąc czasu poświeżym końcu świata, powtórnie w klubowej sali odbył się tańczący wieczór; a był również liczny, wesoły i ochoczy.

W przerwach między skocznymi zabawami, miewamy też, i ciche posiedzenia w teatrze, który przed miesiącem przywędrował do naszego miasta, i jak może, tak zabawia tutejszą publiczność.

bijał, jakoż i nie supponuje tego naniego, boć przecie ma rozum. Mogę też waści zaręczyć, że się tu nie śni o tem nikomu.

— Tak więc ma się ta sprawa..... powtórzył sobie Oskierko pod nosem, — no! aleć też to jeszcze czas na to.

A kiedy tych słów domawiał szlachcic litewski, bardzo prawego serca, ale nie dowierzający wszystkiemu, co mu powiadali korniarze, po staremu miani przez niego „za ludzi bardzo sztucznych albo też frantów,“ — wbiegł właśnie dworzanin, zastępujący z kolei gospodarza na zamku, i zapowiedział Kasztelanowi: że książę Marcin Lubomirski właśnie w dziedziniec zajężdża, — przybiega tedy zapytać, do których komnat ma gościa prowadzić?

Na tę wiadomość wszyscy się poruszyli, tylko Kasztelan pozostał w dawniej pozycji i odpowiedział spokojnie:

— Książę Marcin gość bardzo miły, a proszę go tu przyprowadzić, bo tak rozumiem, że przyjechał mnie widzieć samego a nie moje komnaty.

Wkrótce potem wszedł książę, a zostawiwszy swoich dworzan w pierwszej sali pomiędzy kasztelaniskimi dworzanymi, wszedł sam do ko-

mnaty, zbliżając się wolnym krokiem do Kasztelana. Kasztelan usiłował powstać na jego przybycie, ale książę to widząc, przyspieszył kroku i pobiegłszy ku niemu, usadowił go napowrót, mówiąc prawie te słowa:

— Siedźże sobie, panie Janie, jeżeli mnie kochasz. Nie głodnym respektu, jeno twego affektu, a ten można wyrzucić nie wstając. Jakże się tedy jegomość miewasz? Jako widzę i czerstwo i zdrowo, co mnie szczerze raduje.

— Ja się miewam, mój książę, — rzekł na to staruszek, — o! jak to stary nad grobem. Kiedy jeszcze przy życiu, to i to musi być dobre, bo i to darowizna.

Na to książę pocieszał starca, obiecując mu najmniej dziesięć krzyżyków a potem mówił zwykłe komplementy matronom, następnie i szumne, bez czego się nie umiano obejść owego czasu, najsumienniejsze zaś z nich dostały się Kasztelance, która przy nich jak róża spłoneżała. Kłaniał się potem z kolei starości, dworując sobie z niego, że był w takich opałach na św. Michała a nakoniec i Bierzyńskiemu rzucił wzrok łaskawy i rzekł głośno do niego:

— Witam waszmość, mości panie Bierzyński, i winszuję ci szczerze tak pięknego sukcesu u pana starosty. Znalazłeś się bardzo roz-

sądnie i bardzo zresztą szczęśliwie; wszakże zawsze nie mogę tego zamilczeć, że młodego człowieka chętniej widzę, gdy naprzód popędza, niż kiedy zawraca.

— Mości książę! — rzekł na to prawie dumnie Bierzyński, — lepij dzisiaj nawrócić z honorem, niżeli jutro być nawróconym ze wstydem. Co zaś do tego, że młodemu raczej przystoi z przodu niż z tyłu, tożto jeno cierpliwości nam braknie. Kiedy surma się ozwie na polu, snadno będzie obaczyć, gdzie który będzie.

A na to książę:

— Gdzie ta surma się ozwie, przy Boskiej pomocy, i ja też tam będę, a jeśli łaska, to pójdziemy sobie o lepszą. Daj jeno Boże! żeby się to mogło stać jak najprędzej.

— Czego i ja sobie życzę z całego serca, — odpowiedział na to Bierzyński, — i to do tego stopnia, że gdyby to było tak w mojej mocy, jako jest w mocy panów, pownoby nie długo ezekano.

— I na nas też czekać nie będą, kiedy pora przyjdzie do tego; ale na teraz trza jeszcze cierpliwości konieczne.

— Cieszy mnie to niezmiernie, — zakończył Bierzyński z mimowolnym uśmiechem, — że

Dziękujemy poezciwym tym wędrowcom za szczerę ich poświęcenie się. Nieraz biedaki musieli daremnie prawie uwijać się po deskach sceny zaimprowizowanej w niebardzo wykwiśniętej szopie; nieraz im brakło funduszu zbiorowego na opłatę wydatków sztuki; gdyż wielu spekulantów chętniej idzie tam gdzie mają nadzieję wygrać kilka rubli, niż tam gdzie z góry trzeba kilka złotych zapłacić; za dobre jednak chęci Bóg im dopomógł: przybyła uiedawno do ich towarzystwa młoda aktorka a razem baletniczka warszawskich teatrów (sic) (nie powiem jak się nazywa żebyście ją nam czasem nie odmówili) wykonywając solowe tańce po skończonych spektaklach, zgrabną i ponętą figurką nęci do siebie oczy widzów, i odtąd przedstawienia stały się nierównie korzystniejsze. X. de Z...

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Depesze Telegraficzne.

Tryest 14 Lipca. Królowa grecka odjechała wczoraj wieczorem do Wiednia. J. K. W. księżna rejentka parmezańska przybyła tu wczoraj w południe, a o godzinie wpół do 2ej udała się w dalszą podróż do Frohsdorf.

Paryż 15 Lipca. *Moniteur* ogłasza dziś z rana obraz dochodu z podatków niestających za pierwsze sześć miesięcy roku 1857. W dochodach miesiąca czerwca okazuje się przewyżka 3,739,000 fr. nad cyfrę odpowiedniego miesiąca 1856 roku, a w ogólnej summie sześciu miesięcy przewyżka ta wynosi 26,285,000 fr.

Tenże dziennik urzędowy donosi o śmierci pana de Belmont szambelana Jego C. Mości.

Wczoraj o godzinie 9tej wieczorem, Béranger który miał poprzednią noc i dzień bardzo niepomysłne, miał się znowu znacznie lepiej.

Madryt 13 Lipca. Królowa podpisała prawo dotyczące się poboru 50,000 rekrutów. Prawo o prassie zostało dziś do zatwierdzenia Jéj Kr. Mości przedstawione.

Frankfort n. M. 15 Lipca. Wczoraj po południu książę Adalbert pruski przybył tu koleją Main-Necker i po krótkim zatrzymaniu się udał się dalej do Homburga. (*Neue Pr. Ztg.*)

A N G L J A.

London 14 Lipca. Jéj Kr. Mość ze swojemi gośćmi belgijskimi i pruskimi zaszczyciła wczoraj swoją obecnością bal u hr. Spencer, który pod każdym względem był nader świetny.

Król belgijski spodziewany jest jutro w Manchester i podobno w piątek powróci do Londynu.

— Na wczorajszym posiedzeniu Izby wyższej, głównym przedmiotem rozpraw były wypadki w Indjach. Następnie po dość zwawych przemówieniach lorda Campbell i lorda Lyndhurst, bill w przedmiocie utrudnienia handlu xiąg i obrazów nieprzyswoitych, został po trzeci raz odczytany i ostatecznie przyjęty.

W Izbie niższej pan Disraeli żądał jak najdokładniejszych wiadomości o rzeczywistym stanie rzeczy w Indjach, lord Palmerston odpowiedział,

że rząd co do ostatnich wypadków nie wie nic więcej nad to co publiczności jest wiadome, bo prócz depeszy telegraficznych żadnych nowych wiadomości nie otrzymał, co zaś do poprzednich wypadków gabinet gotów jest wybrać z całej obszerniej korespondencji w tym przedmiocie to wszystko co może posłużyć parlamentowi do zorientowania się i przedstawi to Izbie w jak najkrótszym czasie. Na zapytanie pana Disraeli, czy rząd ma o tem jaką wiadomość że nowy gubernator Heratu zaprzysiągł wierność Szachowi i otrzymał od niego pozwolenie bicia monety, co oboje przeciwnem jest traktatowi pokoju między Anglią i Persją; lord Palmerston odpowiedział, że rząd nic podobnego nie słyszał i że agent angielski, który ma być obecnym przy ewakuacji Heratu, jeszcze tam nie przybył.

Lord Palmerston dalej oświadczył, że sir Collin Campbell udaje się jutro zaraz na swoją posadę do Indji, że już 14,000 wojska wysłano tam przed nadejściem ostatniej poczty i że jeszcze nowe posiłki wysłane tam zostaną, a nadto że ze stacji chińskiej znaczne siły albo już zostały albo wkrótce zostaną posłane do Indji, co nie przeszkodzi i dalszemu prowadzeniu operacji w Chinach. Nakoniec dodał, że próżnie powstałe w armji krajowej przez wysłanie tak znacznych oddziałów, będą musiały być zastąpione nowemi rekrutowaniami. (*Neue Preussische Zeitung.*)

F R A N C J A.

Paryż 14 Lipca. Sprawozdanie giełdowe staje się coraz trudniejszem, bo co tu pisać o targu na którym nie się nie odbywa, ale to nic zupełnie, ani kupna, ani sprzedaży, ani żadnego wypadku, ani nawet żadnej nowiny. Renta spadła dziś o 5 cent. ale właściwie dla pamięci tylko notowano ten kursa.

— Jeśli jak powiedział Grimm największem szczęściem dla korespondenta dziennikarskiego jest sprawić czytelnikom jakąś niespodziankę, to takie rzadkie szczęście dostało nam się w podzięk, możemy bowiem zadziwić czytelników (a nawet kto wie czy nie spotkamy wiele niedowierzających) donosząc o przybyciu do Paryża znakomitej osoby włoskiej, księcia, brata królewskiego, jednym słowem księcia Syrakuzy. Tak jest, Jego Kr. Wysokość jest w Paryżu, a razem nie jest, jak mówi Odry, bo zachowuje najściślejsze incognito, a *hotel de Dourès* szanujetensekret. Ja sam przyznać muszę szczerze, że dopiero w trzy dni po przybyciu księcia do tego hotelu, dowiedziałem się o tem, a w chwili kiedy to piszę, mało kto posiada tę tajemnicę.

Po co książę Syrakuzy przybył do Francji, do Paryża? Chciałbym odpowiedzieć na to pytanie, ale nie chcąc stawiać się w potrzebie odwoływania jutro tego co bym mógł podać dzisiaj, wolę nie wdawać się w przypuszczenia.

Ograniczę się zatem na wzmiankę, że książę Syrakuzy od chwili przybycia do Paryża, miał liczne konferencje z znakomitymi osobami dyplomatycznymi; zapewniano mi także że książę niecierpliwie czekał powrotu hr. Walewskiego. Minister spraw zagranicznych przybył wczoraj wie-

czorem do Paryża i podobno dziś już przyjął księcia na prywatnym posłuchaniu w pałacu ministerstwa.

Rozmowa naturalnie toczyła się zapewne o sprawach włoskich. Książę Syrakuzy jest jednym z książąt rodziny Burbonów neapolitańskich, który najdokładniej mierzy, głębokość przepaści nad którymi blakają się ludy jak trzody bez pasterza, według wyrażenia pana de Lamartine. Chciał on nieraz radzić swemu bratu królowi Neapolu, miał odwagę narazić się na jego nieukontentowanie i przed wyjazdem swoim do Wiednia przy pomocy księcia Kalabrii i kilku prawdziwych przyjaciół Ferdynanda IIgo, ponowił swoje przedstawienia. Tu może książę Syrakuzy potrafi urzeczywistnić część przynajmniej życzeń burbonistów liberalnych państwa neapolitańskiego.

Ostatnie wypadki we Włoszech okazały, że Cesarz Napoleon silnie postanowił nie popierać poruszeń rewolucyjnych w Neapolu, i gdyby nie wdanie się policji francuskiej, kłopoty w Neapolu byłyby daleko znaczniejsze. Być może że obecność księcia Syrakuzy w Paryżu jest wskazówką bliskiego zupełnego pojednania między dwoma rządami. Ale jeszcze raz, nie chcemy wdawać się w przypuszczenia.

— Dziś kiedy zajście holsztyńsko-duńskie zdaje się wchodzić na drogę którą przewidywali od dawna umiarkowani politycy, przeciwnicy spokojnego załatwienia tej sprawy, starają się wszelkimi siłami nowe kłopoty dla Danji wywołać w innej znów kwestji, to jest następstwa tronu.

Ta kwestja zrazu niezmiernie zawikłana z powodu wielkiej liczby niewiast mających prawo do spadku korony duńskiej, na szczęście została bardzo uproszczoną jak wiadomo przez protokół londyński z 1853 r. Ale pełnomocnicy mocarstw które podpisały ten protokół, zapomnieli o pretenzjach książąt Augustenburg, a raczej żeby ściślej rzecz określić, o pretensjach księcia Naur, młodszego brata księcia Augustenburg, który obecnie znajduje się w Paryżu ze swoim synem i córką.

Książę ten wystąpił wkrótce przeciw nieuwzględnieniu kongressu londyńskiego i jego praw do dziedzictwa tronu duńskiego. Zwrócił się naprzód do gabinetu St. James i za pomocą pewnego monarchy ze związku niemieckiego, który w tym celu kilkakrotnie udawał się do Anglii, starał się on nakłonić Foreign Office do zażądania od innych mocarstw przejrzenia i poprawienia protokołu londyńskiego, ale lord Aberdeen przez cały czas swego ministerstwa, opierał się temu stanowczo.

Dziś przyjaciele księcia Naur usiłują nakłonić lorda Palmerston, aby korzystając z kwestji holsztyńsko-duńskiej, nakłonił mocarstwa do cofnięcia protokołu londyńskiego. Stąd to pogłoska tyłko-krotnie przez dzienniki niemieckie powtarzana, że minister spraw zagranicznych powziął już to postanowienie.

Kwestja ta jest niezmiernie ważna, ale możemy zaręczyć że gabinet angielski nie powziął jeszcze postanowienia, a przynajmniej nie uczynił jeszcze żadnego kroku urzędowego w celu spowodowania

i wasza książęca mość jesteście także nakoniec za cierpliwością, tak jak ja byłem za nią na św. Michał.

Na te słowa książę się zastanowił cokolwiek, a potem rzekł prędko:

— Otóż masz, jak mnie w matnię zapędził! Al! winszuję, winszuję, i już tylko to dodam, żeby tak także z szabelką.

— Będę sobie w tem brał przykład z waszej książęcej mości, — odpowiedział z ukłoniem Bierzyński.

Bardzo się ta odpowiedź podobała księciu, który się miał za wielkiego żołnierza, czego jawne złożył dowody czasukonfederacji. Jakoż zaraz w najlepszym humorze siadł koło Kasztelana i zaczął opowiadać co najświeższe nowiny tak polityczne, jak i światowe, przeplatając je ciągle komplementami dla Kasztelana. Bierzyński zaś wtedy, domyślając się snadnie, albo może już wiedząc, z czem książę przyjechał, zaczął rozmawiać z starostą i wśród rozmowy wyprowadził go zręcznie do dalszych komnat, aż przyszedł z nim do tej, w której dworzanie kasztelańscy przyjmowali i gościli książęcych. Za nimi także, zostawiwszy na stołeczku dzban próżny, pociągnęli Oskierko z wojskim sieradzkim, dając tym sposobem

swojemu państwu swobodne pole rozmawiania z gośćmi bez świadków.

To też było bardzo potrzebne księciu; jak tylko bowiem powychodzili goście, rzekł zaraz do Kasztelana:

— Zacny mój Kasztelanie! Luboby mi było bardzo miło powiedzieć, że przyjechał tylko Wmpaństwa po staremu nawiedzić i o zdrowie popytać, nie mogę jednak tego zataić, że przywożę ze sobą i sprawę, którą mam obowiązek ich łaskawej decyzji przedłożyć.

Na to zaś odpowiedział spokojnie i prawie zimno staruszek:

— Życzymy sobie, aby nasza decyzja zgodziła się z wolą księcia, a tymczasem będziemy słuchać z uwagą.

Tedy zaczął się książę zaraz rozwodzić nad zaszczytami rodu, parentelą i osobistemi przymiotami pana Michała Dzierżanowskiego. Mówił bardzo wymownie, umiejętnie i zręcznie — wszyscy go słuchali z natężoną uwagą, — a lubo tam zaraz z pierwszych słów mówcy każdy się domyślił, o co rzecz idzie, i zresztą postanowienie w tej sprawie było już dawno zrobione, nikt jednak nie przerwał, nikt się nie zniecierpliwił, stosując się w tem do obyczaju, nakazującego poszanowanie dla mówcy. Xi-

że tedy jak najswobodniej do deklaracji przystąpił, przyczem znów pochwał dla Kasztelana a osobliwie dla jego córki nie szczędził, — aż kiedy wypowiedziawszy wszystko, mowę swoją zakończył w te słowa:

— Racście tedy Wmmpaństwo łaskawie rozkazać, czy mam posłać po niego, ażeby do nóg wam upadł, czy mam mu donieść tę smutną wiadomość, że jego intencje odrzucone zostały?

Odpowiedział na to Kasztelan:

— Daj mu książę wiadomość, że nie odrzucę, lecz nie przyjmę.

Na te słowa książę zerwał się z miejsca jak oparzony i zawołał głosem pełnym zdziwienia:

— Jakże! więc rekrutujesz?

Ale na to zawsze jednym i zawsze spokojnym tonem odpowiedział Kasztelan:

— Ufny w łaskę księcia na mnie starego, który już zapominałem krasomówczych terminów, uwalniam się od perory i odpowiadam po prostu, że nie przyjmuję.

(Dalszy ciąg nastąpi).

